

ВЕРХОВНИЙ СУД

КАСАЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

вул. Московська, 8, корпус 5, м. Київ, 01029, код ЄДРПОУ 41721784

Пенсійний фонд України
вул. Бастионна, 9,
м. Київ - 14, 01601

Про правовий висновок Верховного Суду у справі № 240/5401/18

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду (далі – Верховний Суд) 4 лютого 2019 року ухвалив рішення за результатами розгляду зразкової адміністративної справи № 240/5401/18 за позовом особи до Головного управління Пенсійного фонду України в Житомирській області про визнання протиправними дій щодо зменшення основного розміру призначеної пенсії з 83% до 70% сум грошового забезпечення військовослужбовців та зобов'язання здійснити перерахунок та виплату призначеної пенсії (копія додається), яке залишено без змін Великою Палатою Верховного Суду (постанова від 16 жовтня 2019 року).

Висновок Верховного Суду за результатами розгляду згаданої адміністративної справи полягає в такому.

Колегія суддів Верховного Суду зазначає, що внесені Законом України від 8 липня 2011 року № 3668-VI "Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи" (далі - Закон № 3668-VI) та Законом України від 27 березня 2014 року №1166-VII "Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні" (далі - Закон № 1166-VII) зміни до статті 13 Закону України від 9 квітня 1992 року № 2262-XII "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (далі - Закон № 2262-XII) щодо розміру пенсії у відсотках стосуються порядку призначення пенсії за вислугу років військовослужбовцям та особам, які мають право на пенсію за цим Законом у разі реалізації ними права на пенсійне забезпечення, а не перерахунку вже призначеної пенсії. Процедури призначення та перерахунку пенсії є різними за змістом і механізмом їх проведення. Нормами, які визначають механізм здійснення перерахунку пенсії за вислугу років є норми статті 63 Закону № 2262-XII, яка змін у зв'язку з прийняттям Закону № 3668-VI та Закону № 1166-VII не зазнала.

ВЕРХОВНИЙ СУД
Касаційний адміністративний суд
вих № 2794/0/58-19 від 25.10.2019

Пенсійний фонд України		
Від « 04 » 11	2019	р.
Вх. №	10956/7	

Верховний Суд дійшов висновку, що при перерахунку пенсії позивача з 1 січня 2018 року відповідно до статті 63 Закону № 2262-XII на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №103 "Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб" (далі - Постанова КМУ №103) відсутні підстави для застосування механізму нового обчислення пенсії із застосуванням норм частини другої статті 13 Закону № 2262-XII, яка застосовується саме при призначенні пенсії. Тому при перерахунку пенсії змінною величиною є лише розмір грошового забезпечення, натомість відсоткове значення розміру основної пенсії, яке обчислювалося при її призначенні відповідно до наявної у позивача вислуги років, є незмінним.

За таких обставин у відповідача були відсутні підстави для зменшення відсоткового значення розміру основної пенсії при здійсненні її перерахунку, а тому позовні вимоги задоволені.

Суд вирішує даний спір в межах наявного правового регулювання, яке не містить положень щодо перегляду (зміни) при перерахунку пенсій її відсоткового значення від розміру грошового забезпечення. Проте суд звертає увагу, що Постановою КМУ № 103 по різному визначено складові грошового забезпечення для перерахунку пенсій військовослужбовців, які були призначені до 1 березня 2018 року, та пенсій, що будуть призначені після цієї дати.

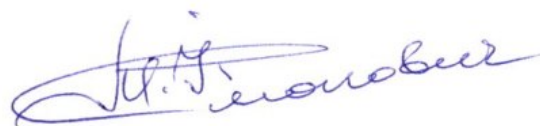
Відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

У зв'язку з викладеним просимо забезпечити обов'язкове врахування правового висновку Верховного Суду під час застосування Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", довести його до відома працівників структурних підрозділів центрального апарату і територіальних органів та забезпечити неухильне виконання частини п'ятої статті 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Про вжиті заходи просимо повідомити Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду до 25 листопада 2019 року.

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

Голова

М. І. Смокович

Категорія справи № 240/5401/18: Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики, зокрема зі спорів щодо: управління, нагляду, контролю та інших владних управлінських функцій (призначення, перерахунку та здійснення страхових виплат) у сфері відповідних видів загальнообов'язкового державного соціального страхування, з них; загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, з них; осіб, звільнених з публічної служби.

Надіслано судом: 05.02.2019. Зареєстровано: 06.02.2019. Оприлюднено: 06.02.2019.

Номер судового провадження: не визначено

Верховний
Суд

РІШЕННЯ

Іменем України

04 лютого 2019 року

Київ

справа №240/5401/18

адміністративне провадження №Пз/9901/58/18

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду:

судді-доповідача - Гімона М.М.,

суддів: Берназюка Я.О., Мороз Л.Л., Коваленко Н.В., Кравчука В.М.,

розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження без виклику учасників справи зразкову справу №240/5401/18 за позовом ОСОБА_2 до Головного управління Пенсійного фонду України в Житомирській області про визнання дій протиправними, зобов'язання здійснити перерахунок та виплату пенсії,

ВСТАНОВИВ:

I. РУХ СПРАВИ

1. ОСОБА_2 (далі - ОСОБА_2, позивач) звернувся до суду з позовом до Головного управління Пенсійного фонду України в Житомирській області (далі - відповідач, Головне УПФ), в якому просив:

визнати протиправними дії Головного УПФ щодо зменшення основного розміру призначеної пенсії з 83% до 70% сум грошового забезпечення починаючи з 1 січня 2018 року

зобов'язати відповідача здійснити перерахунок та виплату призначеної пенсії в основному розмірі 83% сум грошового забезпечення починаючи з 1 січня 2018 року відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9 квітня 1992 року №2262-ХІІ (далі - Закон №2262-ХІІ), постанови Кабінету Міністрів України "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб" від 30 серпня 2017 року №704 (далі - Постанова КМУ №704), з урахуванням проведених виплат

2. Звернення з таким позовом до суду обґрунтовано тим, що позивач із 7 березня 2004 року отримує пенсію відповідно до Закону №2262-ХІІ. Розмір призначеної пенсії становив 83% сум грошового забезпечення. 1 березня 2018 року набрала чинності Постанова КМУ №704, якою збільшено грошове забезпечення військовослужбовців, у зв'язку з чим Головне УПФ здійснило перерахунок пенсії позивача з 1 січня 2018 року. Проте при перерахунку пенсії її розмір було зменшено з 83% до 70% сум грошового забезпечення на підставі частини другої статті 13 Закону №2262-ХІІ в редакції, чинній на час перерахунку пенсії. На думку позивача, оскільки призначення та перерахунок пенсії є різними за змістом та механізмом процедурами, внесені зміни до частини другої статті 13 Закону №2262-ХІІ не стосуються перерахунку вже призначеної пенсії, а має застосовуватися розмір грошового забезпечення у відсотках, який встановлено на момент призначення пенсії.

3. Житомирський окружний адміністративний суд ухвалою від 22 листопада 2018 року (суддя - Попова О.Г.) відкрив провадження в цій справі.

4. 28 грудня 2018 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло подання судді Житомирського окружного адміністративного суду Попової О.Г. про розгляд адміністративної справи № 240/5401/18 як зразкової.

5. Протоколом автоматизованого розподілу справи між суддями від 8 січня 2019 року визначено склад суду: головуєчий суддя Гімон М.М. (суддя-доповідач), судді: Берназюк Я.О., Мороз Л.Л., Коваленко Н.В., Кравчук В.М.

6. Верховний Суд ухвалою від 10 січня 2019 року відкрив провадження у зразковій справі.

7. Ухвалою від 10 січня 2019 року Верховний Суд витребував від Головного УПФ належним чином засвідчену копію пенсійної справи ОСОБА_2 (справа надійшла до суду 24 січня 2019 року).

8. Оголошення про відкриття провадження у зразковій справі опубліковано в газеті "Урядовий кур'єр" від 19 січня 2019 року №12 (6375).

9. Від ОСОБА_2 надійшли клопотання про розгляд справи у судовому засіданні за його присутністю. Проте, урахувавши предмет спору в цій справі, вона підлягає розгляду в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи, відповідно до пункту 2 частини першої статті 263 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України), про що було зазначено в ухвалі про відкриття провадження у зразковій справі, а тому на підставі пункту 1 частини шостої статті 262 КАС України подані позивачем клопотання суд визнає такими, що не підлягають задоволенню.

10. Від ОСОБА_4 надійшло клопотання про залучення його до участі у справі в якості третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору. Клопотання вмотивоване тим, що у провадженні Окружного адміністративного суду міста Києва перебуває справа за його позовом, вимоги якого є аналогічними до вимог ОСОБА_2. Зазначає, що рішення Верховного Суду у цій зразковій справі вплине на права, свободи, інтереси та обов'язки ОСОБА_4, який не є стороною у цій справі, а тому він може бути залучений до участі у зразковій справі як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог.

Обговоривши подане клопотання, суд не знаходить підстав для його задоволення, оскільки за доводами, викладеними у ньому, ОСОБА_4 є позивачем в іншій справі, за наслідками розгляду якої буде вирішено питання про його права, свободи чи інтереси, за захистом яких він самостійно звернувся.

Натомість відкриття провадження у зразковій справі не є тією обставиною, з якою стаття 49 КАС України пов'язує можливість вступу у справу третіх осіб.

II. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

11. Відповідно до наказу Головнокомандувача Сухопутних військ ЗС України від 3 лютого 2004 року №24 майора медичної служби ОСОБА_2, командира медичного взводу - провідного хірурга медичної роти 95 окремої аеромобільної бригади, 8 армійського корпусу звільнено з військової служби у запас за пунктом 67 підпункт "б" (за станом здоров'я) з правом носіння військової форми одягу. Загальна вислуга років ОСОБА_2 становить 31 рік 2 місяці (а.с.61).

12. Із 6 березня 2004 року, згідно з наказом командира військової частини А0281 (по стройовій частині) від 20 лютого 2004 року №36, ОСОБА_2 виключено зі списків особового складу військової частини, всіх видів забезпечення та направлено на військовий облік до Житомирського ОМВК (а.с.11).

13. З 7 березня 2004 року позивачу призначено пенсію за вислугу років відповідно до Закону №2262-ХІІ виходячи з вислуги років - 31 рік - у розмірі 83% грошового забезпечення (а.с.55).

14. У квітні 2018 року Головне УПФ позивачу здійснило перерахунок пенсії з 1 січня 2018 року, у зв'язку зі зміною грошового забезпечення на підставі Постанови КМУ №704, Постанови КМУ №103 виходячи з основного розміру пенсії 70% грошового забезпечення, вказаного у довідці від 20 березня 2018 року, що надійшла від Житомирського обласного військового комісаріату (а.с.81-84).

15. На звернення позивача щодо перерахунку пенсії листом від 16 листопада 2018 року №Б-4680 Головне УПФ повідомило позивача, що обчислення пенсії в розмірі 83% відповідних сум грошового забезпечення чинним законодавством не передбачено, а тому пенсія перерахована та виплачується відповідно до норм чинного законодавства (а.с.12).

16. Вважаючи такі дії Головного УПФ протиправними, ОСОБА_2 звернувся до суду з цим адміністративним позовом.

III. АРГУМЕНТИ СТОРІН

Позиція позивача

17. Позивач вважає, що виходячи з висловленого у рішеннях Конституційного Суду України розуміння сутності соціальних гарантій військовослужбовців та прирівняних до них осіб, зміст та обсяг досягнутих ними соціальних гарантій не може бути звужено шляхом внесення змін до законодавства, а праводносини по їхньому пенсійному забезпеченню виникають не в момент звернення за призначенням пенсії, а в момент виникнення права на її призначення.

Позивач зазначає, що призначення та перерахунок пенсії є різними за змістом та механізмом процедурами, а тому внесені до частини другої статті 13 Закону №2262-ХІІ зміни щодо встановлення граничного розміру пенсії за вислугу років з 90 відсотків до 80, а потім 70 відсотків грошового забезпечення не стосуються перерахунку вже призначеної пенсії. Тобто при перерахунку пенсії відповідним категоріям військовослужбовців має застосовуватися норма, що визначає розмір грошового забезпечення у відсотках, яка діяла на момент призначення пенсії.

Отже, відповідач протиправно при перерахунку позивачу пенсії зменшив її основний розмір із 83 відсотків до 70 відсотків грошового забезпечення.

Позиція відповідача

18. Відповідач проти позову заперечує. Зазначає, що відповідно до статті 63 Закону №2262-ХІІ усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом. Перерахунок пенсій здійснюється на момент виникнення права на перерахунок пенсій і провадиться на умовах, у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

На виконання вимог статті 63 Закону №2262-ХІІ Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 21 лютого 2018 року №103 "Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб" (далі - Постанова КМУ №103), у зв'язку з чим на підставі довідки, наданої Житомирським обласним військовим комісаріатом, позивачу здійснено перерахунок пенсії з 1 січня 2018 року.

Стаття 13 Закону №2262-ХІІ визначає, що максимальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 70 процентів відповідних сум грошового забезпечення. Тому перерахунок пенсії здійснено за чинною на час перерахунку пенсії редакцією Закону №2262-ХІІ, тобто у розмірі 70% грошового забезпечення. В іншому випадку виникне диспропорція між розміром перерахованих пенсій, що призначені раніше, та пенсіями, що призначатимуться після 1 березня 2018 року.

З урахуванням цього, на думку відповідача, немає підстав для здійснення перерахунку пенсії виходячи з 83% грошового забезпечення, а пенсія позивачу виплачується згідно з вимогами чинного законодавства.

IV. ДЖЕРЕЛА ПРАВА

19. Стаття 13 Закону №2262-ХІІ, у редакції, чинній на час призначення пенсії ОСОБА_2, передбачала, що пенсії за вислугу років призначаються в таких розмірах:

а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, які мають вислугу 20 років і більше (пункт "а" статті 12): за вислугу 20 років - 50 процентів, а звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я - 55 процентів відповідних сум грошового забезпечення (стаття 43); за кожний рік вислуги понад 20 років - 3 проценти відповідних сум грошового забезпечення;

б) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, які мають загальний трудовий стаж 25 календарних років і більше, з яких не менше 12 років і 6 місяців становить військова служба або служба в органах внутрішніх справ (пункт "б" статті 12): за загальний трудовий стаж 25 років - 50 процентів і за кожний рік стажу понад 25 років - один процент відповідних сум грошового забезпечення (стаття 43);

в) особам, зазначеним у пунктах "а" і "б" цієї статті, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби і віднесені до категорії 1, розмір пенсії за вислугу років збільшується на 10 процентів, а віднесені до категорій 2, 3 - на 5 процентів відповідних сум грошового забезпечення.

Загальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 90 процентів відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи під час проходження служби і віднесені до категорії 1, - 100 процентів, до категорії 2, - 95 процентів.

20. 8 липня 2011 року прийнято Закон №3668-VI "Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи" (далі - Закон №3668-VI), який набрав чинності 1 жовтня 2011 року, підпунктом 8 Прикінцевих та перехідних положень якого внесено зміни до Закону №2262-ХІІ, зокрема у частині другій статті 13 цифри "90" замінено цифрами "80".

21. 27 березня 2014 року прийнято Закон №1166-VII "Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні" (далі - Закон №1166-VII), який набрав чинності з 1 квітня 2014 року, крім деяких положень, пунктом 23 Розділу II якого внесено зміни до Закону №2262-XII: у частині другій статті 13 цифри « 80» замінено цифрами « 70». Ці зміни набрали чинності з 1 травня 2014 року.

22. Статтею 63 Закону №2262-XII, у редакції, чинній з 1 січня 2017 року, визначено підстави перерахунку раніше призначених пенсій.

Згідно з цією статтею перерахунок раніше призначених пенсій військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей у зв'язку із введенням в дію цього Закону провадиться за документами, що є у пенсійній справі, а також додатковими документами, поданими пенсіонерами на час перерахунку.

Якщо пенсіонер згодом подасть додаткові документи, які дають право на подальше підвищення пенсії, то пенсія перераховується за нормами цього Закону. При цьому перерахунок провадиться за минулий час, але не більш як за 12 місяців з дня подання додаткових документів і не раніше, ніж з дня введення в дію цього Закону.

Перерахунок пенсій особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України (міліції), які мають право на пенсійне забезпечення або одержують пенсію на умовах цього Закону, здійснюється з урахуванням видів грошового забезпечення, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвишень) та премій у розмірах, встановлених законодавством для поліцейських.

Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, на умовах, у порядку та розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим із служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій.

Звільненим із служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, яким присвоєні чергові військові (спеціальні) звання під час перебування їх у запасі або у відставці, раніше призначені їм пенсії з урахуванням нових присвоєних військових (спеціальних) звань не перераховуються.

23. 30 серпня 2017 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову №704, якою затверджено тарифні сітки розрядів і коефіцієнтів посадових окладів, схеми тарифних розрядів, тарифних коефіцієнтів, додаткові види грошового забезпечення, розміри надбавки за вислугу років. Установлено, що грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу складається з посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премії) та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Постанова КМУ №704 набрала чинності з 1 березня 2018 року.

24. 21 лютого 2018 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову №103, відповідно до пункту 1 якої постановлено перерахувати пенсії, призначені згідно із Законом №2262-XII до 1 березня 2018 р. (крім пенсій, призначених згідно із Законом особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) та поліцейським), з урахуванням розміру окладу за посадою, військовим (спеціальним) званням, відсоткової надбавки за вислугу років за відповідною або аналогічною посадою, яку особа займала на дату звільнення із служби (на дату відрядження для роботи до органів державної влади, органів місцевого самоврядування або до сформованих ними органів, на підприємства, в установи, організації, вищі навчальні заклади), що визначені станом на 1 березня 2018 р. відповідно до Постанови КМУ №704.

Пунктом 2 Постанови КМУ №103 встановлено, що виплату перерахованих відповідно до пункту 1 цієї постанови підвищених пенсій (з урахуванням доплат до попереднього розміру пенсій, підвишень, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством (крім підвишень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, що визначені законом) проводити з 1 січня 2018 р. у таких розмірах:

з 1 січня 2018 р. - 50 відсотків;

з 1 січня 2019 р. по 31 грудня 2019 р. - 75 відсотків;

з 1 січня 2020 р. - 100 відсотків суми підвищення пенсії, визначеного станом на 1 березня 2018 року.

25. 13 лютого 2008 року постановою Кабінету Міністрів України №45 затверджено Порядок проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (далі - Порядок №45), відповідно до пункту 3 якого на підставі списків уповноважені органи готують довідки про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій, для кожної особи, зазначеної в списку, за формою згідно з додатками 2 і 3 (далі - довідки) та у місячний строк подають їх головним управлінням Пенсійного фонду України. Зазначені довідки надсилаються до державних органів, у яких особи проходили службу до відрядження, а їх уповноважені органи подають довідки у п'ятиденний строк головним управлінням Пенсійного фонду України.

Пунктом 4 Порядку №45 (у редакції, чинній на час здійснення перерахунку) перерахунок пенсії здійснюється на момент виникнення такого права і проводиться у строки, передбачені частинами другою і третьою статті 51 Закону. Якщо внаслідок перерахунку розмір зменшується, пенсія виплачується в раніше встановленому розмірі.

26. Відповідно до статті 22 Конституції України права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Статтею 58 Конституції України визначено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

V. ВИСНОВКИ СУДУ

27. Стаття 63 Закону №2262-XII визначає як обов'язкову підставу для здійснення перерахунку пенсії - підвищення грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом. Ця норма також делегує Кабінету Міністрів України визначення умов, порядку та розмірів перерахунку пенсії за цим Законом.

Кабінет Міністрів України у Порядку №45 визначив, що перерахунок пенсії здійснюється на момент виникнення такого права.

У зв'язку із прийняттям Кабінетом Міністрів України Постанови №704, якою з 1 березня 2018 року змінено грошове забезпечення, зокрема, військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу у позивача виникло право на перерахунок призначеної пенсії.

Відповідно до частини четвертої статті 63 Закону №2262-XII умови, порядок та розміри вказаного перерахунку визначені Постановою КМУ №103, якою постановлено здійснити перерахунок призначених до 1 березня 2018 року на підставі вказаного Закону пенсій з 1 січня 2018 року.

28. Стаття 13 Закону №2262-XII регулює порядок призначення пенсій, а стаття 63 визначає підстави, умови і порядок їх перерахунку.

Зміни до статті 63 Закону №2262-ХІІ ні Законом №3668-VI, ні Законом №1166-VII у частині підстав, умов, розміру або порядку перерахунку пенсій не вносилися.

Постанова КМУ №45 і Постанова КМУ №103 також не містять жодних положень про зміну відсоткового значення розміру призначених пенсій при їх перерахунку.

29. Системний аналіз наведених норм права дає підстави для висновку, що внесені Законом №3668-VI та Законом №1166-VII зміни до статті 13 Закону №2262-ХІІ щодо розміру пенсії у відсотках стосуються порядку призначення пенсії за вислугу років військовослужбовцям та особам, які мають право на пенсію за цим Законом у разі реалізації ними права на пенсійне забезпечення, а не перерахунку вже призначеної пенсії. Процедура призначення та перерахунку пенсії є різними за змістом і механізмом їх проведення. Нормами, які визначають механізм здійснення перерахунку пенсії за вислугу років є норми статті 63 Закону №2262-ХІІ, яка змін у зв'язку з прийняттям Закону №3668-VI та Закону №1166-VII не зазнала.

30. З урахуванням викладеного, Верховний Суд дійшов висновку, що при перерахунку пенсії позивача з 1 січня 2018 року відповідно до статті 63 Закону №2262-ХІІ на підставі Постанови КМУ №103 відсутні підстави для застосування механізму нового обчислення пенсії із застосуванням норм частини другої статті 13 Закону України № 2262-ХІІ, яка застосовується саме при призначенні пенсії. Тому при перерахунку пенсії змінною величиною є лише розмір грошового забезпечення, натомість відсоткове значення розміру основної пенсії, яке обчислювалося при її призначенні відповідно до наявної у позивача вислуги років, є незмінним.

За таких обставин у відповідача були відсутні підстави для зменшення відсоткового значення розміру основної пенсії при здійсненні її перерахунку, а тому позовні вимоги підлягають задоволенню.

31. Доводи відповідача стосовно того, що задоволення позову призведе до виникнення диспропорції у розмірі перерахованих пенсій військовослужбовців, які були призначені до 1 березня 2018 року, та пенсій, що будуть призначені після цієї дати з урахуванням максимального розміру, встановленого частиною другою статті 13 Закону України № 2262-ХІІ, колегія суддів вважає недоречними, оскільки вони не ґрунтуються на нормах законодавства, яким врегульовано підстави, порядок, умови та розмір перерахунку пенсій військовослужбовців. Суд вирішує даний спір в межах наявного правового регулювання, яке не містить положень щодо перегляду (зміни) при перерахунку пенсій її відсоткового значення від розміру грошового забезпечення. Проте суд звертає увагу, що Постановою КМУ № 103 по-різному визначено складові грошового забезпечення для перерахунку пенсій військовослужбовців, які були призначені до 1 березня 2018 року, та пенсій, що будуть призначені після цієї дати.

32. Відповідно до частини десятої статті 290 Кодексу адміністративного судочинства України у рішенні суду, ухваленому за результатами розгляду зразкової справи, Верховний Суд додатково зазначає: 1) ознаки типових справ; 2) обставини зразкової справи, які обумовлюють типове застосування норм матеріального права та порядок застосування таких норм; 3) обставини, які можуть впливати на інше застосування норм матеріального права, ніж у зразковій справі.

33. Ознаки типових справ. Це рішення суду є зразковим для справ, у яких предметом спору є зменшення відсоткового розміру основної пенсії, призначеної за Законом №2262-ХІІ, при здійсненні перерахунку пенсії у зв'язку із прийняттям Постанови КМУ № 704 відповідно до ст.63 Закону №2262-ХІІ на підставі Постанови КМУ №103.

34. Обставини зразкової справи, які обумовлюють типове застосування норм матеріального права:

а) позивач є особою, якій призначено пенсію за вислугу років відповідно до Закону №2262-ХІІ;

б) відповідачем є відлюдіне Головне управління Пенсійного фонду України, на обліку в якому перебуває позивач;

в) предметом спору є зміна відсоткового значення розміру пенсії при здійсненні її перерахунку з 1 січня 2018 року на підставі Постанови КМУ №103 у зв'язку з підвищенням сум грошового забезпечення, що визначені станом на 1 березня 2018 року відповідно до Постанови КМУ №704.

35. На інше застосування норм матеріального права, ніж у зразковій справі, може впливати подальша зміна законодавства, що регулює ці правовідносини, та інший предмет спору у подібних правовідносинах.

36. Відповідно до частини першої статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

37. Матеріалами справи підтверджується понесення позивачем судових витрат у розмірі 704,80 грн на сплату судового збору за подачу адміністративного позову, а тому саме ця сума підлягає відшкодуванню шляхом стягнення на користь позивача за рахунок бюджетних асигнувань Головного УПФ.

На підставі викладеного, керуючись статтями 245, 246, 290 Кодексу адміністративного судочинства України, Верховний Суд

ВИРІШИВ:

1. Позов ОСОБА_2 задовольнити.

2. Визнати протиправними дії Головного управління Пенсійного фонду України в Житомирській області щодо зменшення відсоткового значення розміру пенсії з 83% до 70% сум грошового забезпечення.

3. Зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України в Житомирській області (вул. О. Ольжича, 7, м. Житомир, 10003, ЄДРПОУ: 13559341) здійснити з 1 січня 2018 року перерахунок пенсії ОСОБА_2 (АДРЕСА_1, 10004, РНОКПП: НОМЕР_1) відповідно до статті 63 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», у порядку і розмірах визначених постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №103 «Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб», виходячи з відсоткового значення розміру пенсії 83% сум грошового забезпечення, та здійснити виплату з урахуванням виплачених сум.

4. Стягнути на користь ОСОБА_2 (АДРЕСА_1, 10004, РНОКПП: НОМЕР_1) за рахунок бюджетних асигнувань Головного управління Пенсійного фонду України в Житомирській області (вул. О. Ольжича, 7, м. Житомир, 10003, ЄДРПОУ: 13559341) судові витрати у вигляді судового збору в розмірі 704 (сімсот чотири) гривинь 80 копійок

Рішення Верховного Суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду може бути подана до Великої Палати Верховного Суду протягом тридцяти днів.

.....

.....
.....
.....
.....
М.М. Гімон,

Я.О. Берназюк,

Л.Л. Мороз,

Н.В. Коваленко,

В.М. Кравчук,

Судді Верховного Суду